

**JAR 2013/286 College voor de Rechten van de Mens, 30-07-2013, 2013-99****Zeer intensief e-mail- en WhatsApp-contact tussen hoofdredacteur en freelancer, Geen vervolgoncontract gekregen, Geen seksuele intimidatie en/of victimisatie**

|                        |                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Publicatie</b>      | JAR 2013 afl. 17                                                                                                                                                                                               |
| <b>Publicatiedatum</b> | 03 december 2013                                                                                                                                                                                               |
| <b>College</b>         | College voor de Rechten van de Mens                                                                                                                                                                            |
| <b>Uitspraakdatum</b>  | 30 juli 2013                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Rolnummer</b>       | 2013-99<br>LJN                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Rechter(s)</b>      | mr. Van der Bas<br>prof. mr. Dute<br>mr. Vilters                                                                                                                                                               |
| <b>Partijen</b>        | De werknemster te [...],<br>verzoekster,<br>gemachtigde: mr. M.A. Decoz te Haarlem,<br>tegen<br>de Vereniging voor Ergotherapie Nederland te Utrecht,<br>verweerster,<br>vertegenwoordigd door haar directeur. |
| <b>Noot</b>            | prof. mr. H.M.T. <b>Holtmaat</b>                                                                                                                                                                               |
| <b>Trefwoorden</b>     | Zeer intensief e-mail- en WhatsApp-contact tussen hoofdredacteur en freelancer, Geen vervolgoncontract gekregen, Geen seksuele intimidatie en/of victimisatie,                                                 |
| <b>Regelgeving</b>     | <b>BW Boek 7 - 646</b><br><b>WGBMV - 1c</b>                                                                                                                                                                    |

**» Samenvatting**

Verzoekster heeft een eigen bedrijf voor tekstproducties, grafische vormgeving en public-relationsadvies. In 2012 heeft zij op basis van een overeenkomst van opdracht voor de duur van een jaar, de opmaak, eindredactie en coördinatie van het tijdschrift van de vereniging voor ergotherapeuten in Nederland gedaan. In dat jaar hebben verzoekster en de hoofdredacteur van het tijdschrift zeer intensief contact gehad, onder meer via e-mail en WhatsApp, waarbij op sommige dagen meer dan honderd berichtjes over en weer zijn gestuurd, soms tot na middernacht. Daarbij heeft de hoofdredacteur aangegeven meer te willen dan vriendschap, terwijl verzoekster geen relatie wilde. Tussendoor speelde dat het contract van verzoekster afliep en zij graag een verlenging wilde. Verzoekster heeft hiervoor ook een offerte uitgebracht, maar de vereniging heeft besloten de opdracht aan een ander bedrijf te geven. Verzoekster heeft vervolgens een klacht ingediend bij de vereniging. De directeur van de vereniging heeft met verzoekster en met de hoofdredacteur gesproken. Aan de hoofdredacteur is een officiële waarschuwing uitgereikt wegens onprofessioneel gedrag. Verzoekster heeft niet alsnog een verlenging van haar contract gekregen. Verzoekster heeft zich daarop gewend tot het College voor de Rechten van de Mens.

Het College stelt vast dat verzoekster haar arbeid verrichtte onder gezag van de hoofdredacteur die dat gezag uitoefende namens de vereniging. Het is aan verzoekster om feiten aan te voeren die kunnen doen vermoeden dat de hoofdredacteur, en daarmee de vereniging, onderscheid op grond van geslacht, in de vorm van seksuele intimidatie jegens haar heeft gemaakt. Het College is van oordeel dat voldoende is komen vast te staan dat sprake is geweest van gedrag met een seksuele connotatie, gelet op de opmerkingen van de hoofdredacteur over willen zoenen, fysieke aantrekkelijkheid e.d. Volgens het College heeft dit gedrag echter niet tot doel of gevolg gehad dat de waardigheid van verzoekster is aangetast omdat verzoekster en de hoofdredacteur op voet van gelijkwaardigheid privécontacten onderhielden en geen zuiver professionele relatie hadden. Daarom is geen sprake van seksuele intimidatie en ook niet van een discriminatoire bejegening. Ook overigens is geen onderscheid naar geslacht gemaakt omdat het feit dat verzoekster geen nieuw contract heeft gekregen niet heeft te maken met haar vrouw-zijn. Van victimisatie is geen sprake, omdat geen sprake is van seksuele intimidatie. Tot slot heeft de vereniging de klacht van verzoekster adequaat behandeld. De klacht van verzoekster is ongegrond.

NB. Onder seksuele intimidatie valt ook "seksuele chantage" (voor wat, hoort wat), maar of daarvan sprake was, komt in dit oordeel niet of nauwelijks aan de orde. Zie over het begrip seksuele intimidatie ook HR 10 juli 2009, «JAR» 2009/202.

**» Uitspraak****1. Procesverloop**

(...; *red.*)

**2. Feiten**

2.1. Verzoekster heeft een eigen bedrijf voor tekstproducties, grafische vormgeving en public-relationsadvies. Zij heeft in 2007 en 2008 op freelance basis opdrachten voor verweerster verricht. Verweerster is de beroepsvereniging van ergotherapeuten in Nederland.

2.2. In 2012 heeft verzoekster, op basis van een overeenkomst van opdracht voor de duur van een jaar, de opmaak, eindredactie en coördinatie van het tijdschrift van de Vereniging voor Ergotherapie gedaan. Dit blad wordt door verweerster uitgegeven. De hoofdredacteur is eindverantwoordelijk voor het blad.

2.3. Verzoekster en de hoofdredacteur hebben in 2012 zeer intensief e-mail- en WhatsApp-verkeer met elkaar, waarbij op sommige dagen meer dan honderd berichtjes over en weer werden gestuurd.

Zo schrijft de hoofdredacteur op 1 juli 2012 om 00.05 uur:

“(…) Als het mij alleen om het fysieke zou gaan had je allang geen last meer van me hoor. (…) Maar ik vind jou wel zeer aantrekkelijk. (…) Het is zoveel meer dat ik voel. En zou willen doen voor je. Dat ben ik en niemand anders zal dit ooit nog in me losmaken. En dit is de laatste keer dat ik het zeg (tenzij je wilt dat ik het zeg): ik hou van je. Oprecht en zonder welke verkeerde bijbedoeling dan ook. X”

En vervolgens op 1 juli 2012 om 13.35 uur: “Gewoon mijn armen om je heen. Dat blijft.”

Verzoekster reageert hierop (om 13.36 uur): “Maar kun je stoppen dat steeds weer te zeggen? Ik kan er niets mee en dat weet je.”

Verzoekster schrijft verder (om 16.52 uur): “Ik wil je betrokkenheid wel hoor. Alleen geen verbinding zoals jij die wilt.”

Vervolgens volgt een berichtenwisseling over de vraag van de hoofdredacteur aan verzoekster wat zij van hem wil. Verzoekster reageert om 21.47 uur:

“Vriendschap, maar ik begrijp dat jij die als eenzijdig ervaart.(…)”

Op 1 juli 2012 om 22.40 uur schrijft de hoofdredacteur:

“Ik wil dit niet meer (…). Het is genoeg. Kan het niet meer aan. Te veel afgewezen. Snap je dat? Ik wilde gvd met je trouwen.”

Verzoekster schrijft om 23.24 uur: “En je kunt me prima helpen met wat pr. Meer klussen brengt ook relief. En ga dan gvd niet zeggen dat je ‘alleen daarvoor goed genoeg’ bent.”

2.4. Op 2 juli 2012 om 02.17 uur vraagt verzoekster aan de hoofdredacteur: “Wil je me ook een extra klus geven zodat ik de test kan betalen?”

De hoofdredacteur reageert hierop om 03.41 uur: “Artikel handtherapeut 600 Euro”

Op dezelfde dag (2 juli 2012) om 10.05 uur schrijft de hoofdredacteur: “Het blijkt dat vriendschappelijk dus niet werkt. Ik wil je niet tot last zijn. Ik trek me daarom terug. Ik verwacht niets meer van jou en verwacht jij niets meer van mij. Loslaten doet veel pijn, maar het moet. Nogmaals dit hou ik niet vol. Laten we ons verder maar bij ons eigen leven houden. En zoals gisterenavond, de vraag om een extra klus, niet meer doen. Zeker niet in zo’n discussie die ik ook niet wil.”

Verzoekster antwoordt om 10.10 uur: “Ja blijkbaar bleef het voor jou ‘investeren’, (…) ik zag het als vriendschap. Ik zal je niets meer vragen.”

De hoofdredacteur reageert vervolgens om 10.22 uur: “Ja. Dat bleef het. Omdat je zo verschrikkelijk mooi bent en zo verschrikkelijk de moeite waard. Vriendschap zit bij mij in mijn liefde voor jou ingebakken. Is niet iets afzonderlijks en ik zal dat nooit kunnen scheiden. Dat weet je. En die liefde wil je niet. En je mag me best zakelijke dingen vragen. Maar niet tijdens zo’n discussie waar ik heel emotioneel inzit. Dan voel ik me gebruikt.”

2.5. De berichtenwisseling gaat er daarna over dat verzoekster geen relatie wil en dat de hoofdredacteur zich afgewezen voelt. De hoofdredacteur schrijft vervolgens dat hij zich gebruikt voelt. Verzoekster ontkent dit.

Dan schrijft de hoofdredacteur verzoekster op 2 juli 2012 (20.50 uur): “nooit meer”, “werk”, “opdrachten”, “etc”, “keihard”.

Verzoekster heeft hierop geantwoord: “Ik lever toch prima werk”.

De hoofdredacteur schrijft vervolgens: “Gaat het niet om. Anderen kunnen dat net zo goed”. “En dat weet je”.

Op een later tijdstip schrijft de hoofdredacteur (2 juli 2012, 21.19 uur): “Verover mij als je dat wilt (eitje zou mijn dochter zeggen) en zo niet. Ook goed. Houdt alles op. Het is aan jou. Ik ga onvoorwaardelijk voor jou. Ga jij voor mij?”

Verzoekster antwoordt hierop (21.20 uur): “En ik wil het niet. Komt die boodschap over? Ik verkondig m al zeer geruime tijd. Zou fijn zijn als je dat ook serieus neemt.”

De hoofdredacteur reageert (21.22-21.38 uur): “Prima. Dus ben me totaal kwijt. En totaal is ook echt totaal”. “Laat me dus nooit meer gebruiken. Persoonlijk noch zakelijk”. “Ik heb zakelijk dingen gedaan voor jou die zakelijk niet verantwoord waren. Dat weet je. Dat zal ik niet meer doen.”

Verzoekster antwoordt hierop als volgt (21.45 uur): “Je hebt me zeker geholpen. Maar we hebben het ook gehad over kwaliteit en dat dat de basis voor inhuren moet zijn. En daar ben ik steeds van uitgegaan.”

De hoofdredacteur antwoordt hierop (21.46): “Joh, ik had heel veel goedkoper kunnen doen. En ook goed. Dat weet je.”

Op 2 juli 2012, om 21.51 uur, schrijft de hoofdredacteur vervolgens: “Het gaat om houden van. Als jij niet van mij houdt houdt het op dat is het enige criterium.”

Verzoekster reageert (21.52 uur): “Voor jou ja. Maar er zijn meer mensen van wie ik hou en toch geen relatie mee wil.”

Vervolgens schrijft de hoofdredacteur (22.02 uur): “Als ik je nu verschrikkelijk graag langdurig wil zoenen. Wat zeg je dan?”

Verzoekster antwoordt (22.04 uur): “Dat ik dat niet wil. En ik wil dat je hier mee stopt.”

De hoofdredacteur antwoordt (22.04 uur): “Dan stopt het.” “Nu” “En definitief”

2.6 Op 2 augustus 2012 om 00.19 uur schrijft de hoofdredacteur:

“(…) Stel dat (en je weet dat ik dat niet wil) er geen nieuw contract komt. Dan wil ik nog steeds voor je zorgen. En dat kan voor mij alleen in een relatie. En steek niet de draak met me.”

Verzoekster vraagt vervolgens (00.31 uur): “Misschien wil jij dan wel dat dat contract niet verlengd wordt.”

De hoofdredacteur antwoordt (00.32-00.37 uur): “Oh. Gaat het daarom? Dat je dat durft te denken van me”. “Dat is echt heel erg.” “Je weet dat ik door wil gaan. De suggestie alleen al ..”

Verzoekster schrijft dan (00.41 uur): “Als contract niet doorgaat, heb ik een immens probleem. Het lijkt wel alsof er nooit rust komt in mijn leven de laatste jaren.”

De hoofdredacteur antwoordt (00.43 uur): “Dat weet ik. Het gaat mij om jou. Ik zou je, los van wat ook, die rust willen geven.” Om 00.55 uur schrijft verzoekster: “Ja maar ik wil geen relatie. Dus als contract stopt, zit ik flink in de shit. Tenzij ik een relatie met jou begin. Maar dat wil ik niet.”

De hoofdredacteur reageert hier als volgt op (00.55-01.03 uur): “Nee. Dat heeft niets met elkaar te maken.” “Dat zou ik niet willen. Dan zou je me gebruiken.”

“Dat je geen relatie met mij wilt heb je in ieder geval dermate duidelijk gemaakt dat dat nooit meer een issue kan zijn.”

De hoofdredacteur schrijft vervolgens (01.08 uur): “[naam verzoekster], ik heb heel veel voor je gedaan. En nog.”

Verzoekster antwoordt (01.09 en 01.10 uur): “Absoluut!” (...) “Maar hopelijk ook omdat je mijn competenties waardeert. Financiën zijn tenslotte mijn probleem.”

De hoofdredacteur antwoordt (01.11 uur): “Anders had ik dat niet gedaan. Extra dingen vanwege gevoel.”

2.7. Op 14 augustus 2012 schrijft de hoofdredacteur (19.31 uur): “(...) Contract loopt af. Was voor 8 nrs. Voor nieuw contract worden offertes gevraagd en beoordeeld. Ik moet verder kijken hoe ik volgend jaar mijn tijd indeel. Wat doe ik wel en niet.”

2.8. Verzoekster antwoordt (19.39 uur): “Ja. Een deel van de dingen die je nu voor blad doet, kan ik ook doen. Graag zelfs, want ik vind dat erg leuk. Ik heb nu aan jou overgelaten wat je wel en niet wilt – die keuze moet je als hoofdredacteur ook kunnen maken.” De hoofdredacteur schrijft vervolgens (20.11 uur): “Ik zeg trouwens niet dat ik minder wil/kan doen. Alleen geen zaken die in een overeenkomst zitten. Vandaar de vraag om de offerte voor vormgeving (bedrag), eindredactie (bedrag) en coördinatie (bedrag). Ben er bijvoorbeeld niet om logo's op te vragen, zoals gisteren. Moet het echt zakelijk bekijken voor 2013. Doen we met alle leveranciers.”

2.9. Voor de jaargang 2013 van het tijdschrift heeft verweerster op 25 juli 2012 aan drie bedrijven, waaronder het bedrijf van verzoekster, gevraagd een offerte in te dienen betreffende de eindredactie en de opmaak van het tijdschrift. Twee bedrijven hebben een offerte ingediend, te weten: het bedrijf van verzoekster en een ander bedrijf waarmee verweerster ook eerder een samenwerkingsverband had. De hoofdredacteur heeft verzoekster op 13 september 2012 meegedeeld dat verweerster heeft besloten de opdracht aan het andere bedrijf te geven en dus niet met haar een overeenkomst aan te gaan.

2.10. Verzoekster heeft hierna op 10 oktober 2012 een gesprek gevoerd met de directeur van verweerster. In dit gesprek heeft verzoekster onder meer over het gedrag van de hoofdredacteur geklaagd, waarbij zij heeft verwezen naar het e-mail- en WhatsApp-verkeer dat heeft plaatsgevonden tussen haar en de hoofdredacteur. Verder heeft verzoekster in het gesprek erover geklaagd dat het offertetraject oneigenlijk en niet zorgvuldig is verlopen. Direct na dit gesprek heeft de directeur een gesprek gevoerd met de hoofdredacteur.

2.11. Op 18 oktober 2012 heeft verzoekster verweerster een schriftelijke samenvatting van het gesprek gestuurd. Hierin geeft ze ook een beschrijving van het verloop van het contact met de hoofdredacteur en vraagt ze om een heroverweging van de beslissing om geen nieuwe overeenkomst van opdracht met haar aan te gaan.

2.12. Op 6 november 2012 heeft een tweede gesprek plaatsgevonden tussen verzoekster en de directeur van verweerster. In dit gesprek zijn onder meer de, eerder door verzoekster overgelegde, e-mails en WhatsApp-berichten tussen verzoekster en de hoofdredacteur besproken. Bij brief van 6 november 2012 aan verzoekster heeft verweerster schriftelijk gereageerd op de door verzoekster op 10 oktober 2012 mondeling geuite klacht (zie 2.10). In deze brief geeft verweerster onder meer aan dat zij haar besluit over de opdracht voor het tijdschrift niet zal wijzigen en dat zij de hoofdredacteur een disciplinaire maatregel zal opleggen. Deze brief is cc gestuurd naar de voorzitter van de raad van toezicht van verweerster.

2.13. Verweerster heeft vervolgens bij brief van 15 november 2012 aan de hoofdredacteur een disciplinaire maatregel opgelegd in de vorm van een officiële waarschuwing, welke in het personeelsdossier zal worden gevoegd. Volgens verweerster is de aanleiding hiertoe “het verwijtbare gedrag (onprofessionele houding)” van de hoofdredacteur. Naar verzoekster is van de brief geen afschrift gestuurd. Bij e-mail en brief van 19 november 2012 heeft verzoekster haar klacht over de beëindiging van de opdracht voor de werkzaamheden voor het tijdschrift naar de raad van toezicht van verweerster gestuurd. Bij e-mail van dezelfde dag heeft de voorzitter van de raad van toezicht aan verzoekster meegedeeld dat hij deze kwestie als een aangelegenheid van de directeur beschouwt en dat de kwestie door de directeur correct is afgehandeld.

**3. Beoordeling van het verzoek**

3.1. Ter beoordeling ligt de vraag voor of verweerster jegens verzoekster (verboden) onderscheid heeft gemaakt op grond van geslacht:

- door haar seksueel te intimideren, dan wel discriminatoir te bejegenen op grond van haar geslacht;
- door geen nieuwe overeenkomst van opdracht met haar aan te gaan;
- door de wijze waarop zij de klacht van verzoekster over seksuele intimidatie en het niet opnieuw aangaan van een overeenkomst van opdracht heeft behandeld.

Het College onderzoekt ambtshalve of verweerster verzoekster heeft geïntimideerd door niet opnieuw een overeenkomst van opdracht met haar aan te gaan.

**Juridisch kader**

3.2. Een werkgever mag geen onderscheid maken op grond van geslacht bij de arbeidsomstandigheden en evenmin bij het aangaan van een arbeidsovereenkomst. Dat is neergelegd in artikel 7:646, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek (BW). In artikel 7:646, zesde lid, BW is bepaald dat het verbod van onderscheid mede het verbod van (seksuele) intimidatie inhoudt.

Artikel 7:646 BW is op grond van artikel 1c Wet gelijke behandeling van mannen en vrouwen (WGB) van overeenkomstige toepassing ingeval een rechtspersoon, een natuurlijk persoon of het bevoegd gezag een ander onder zijn gezag arbeid laat verrichten, anders dan krachtens arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht.

3.3. Het College zal eerst de vraag beantwoorden of verzoekster haar arbeid verrichtte onder gezag van verweerster. Het staat vast dat verzoekster zelfstandig ondernemer is en in 2012 op basis van een overeenkomst van opdracht een aantal taken heeft verricht ten behoeve van het tijdschrift dat door

verweerster wordt uitgegeven. Verder is onbetwist dat verzoekster het uitvoerende werk deed en dat zij daarbij (inhoudelijke) aanwijzingen kreeg van de hoofdredacteur van het tijdschrift. De hoofdredacteur is in dienst van verweerster en in zijn functie eindverantwoordelijk voor het blad.

3.4. Gelet op het voorgaande stelt het College vast dat verzoekster haar arbeid verrichte onder gezag van de hoofdredacteur, die dat gezag uitoefende namens verweerster. Het handelen van verweerster kan dan ook worden getoetst aan artikel 7:646 BW in samenhang met artikel 1c WGB.

3.5. De verdeling van de bewijslast is als volgt. Op grond van artikel 7:646, twaalfde lid, BW is het aan verzoekster om feiten aan te voeren die kunnen doen vermoeden dat verweerster onderscheid op grond van geslacht jegens haar heeft gemaakt. Indien zij daarin slaagt, is het aan verweerster te bewijzen dat niet in strijd met artikel 7:646 BW is gehandeld.

3.6. Het verbod van discriminatoire bejegening valt onder het verbod van onderscheid bij de arbeidsomstandigheden, dat is neergelegd in artikel 7:646, eerste lid, BW (vgl. Commissie Gelijke Behandeling (CGB), thans: College, 27 oktober 2011, 2011-156, overweging 3.6, en CGB 6 september 2012, 2012-149, overweging 3.4).

3.7. Het handelen van werknemers die namens een werkgever of opdrachtgever gezag uitoefenen kan rechtstreeks worden toegerekend aan de werkgever of opdrachtgever (Kamerstukken II 2002-2003, 28 770, nr. 5, p. 28; zie ook: CGB 27 oktober 2011, 2011-156 en College voor de Rechten van de Mens 15 april 2013, 2013-46, overweging 3.4). Indien een leidinggevende zich schuldig heeft gemaakt aan seksuele intimidatie of discriminatoire bejegening is de werkgever of opdrachtgever hiervoor rechtstreeks verantwoordelijk, óók als de werkgever of opdrachtgever hiervan niet op de hoogte was, en maakt hij onderscheid op grond van de gelijkebehandelingswetgeving.

3.8. Het College behandelt de in 3.1 genoemde rechtsvragen apart. Als eerste wordt beoordeeld of sprake is geweest van seksuele intimidatie. Daarna is de vraag aan de orde of sprake is geweest van discriminatoire bejegening op grond van geslacht. Vervolgens beoordeelt het College of verweerster (verboden) onderscheid op grond van geslacht heeft gemaakt door geen nieuwe overeenkomst van opdracht met verzoekster aan te gaan. Hierna is de vraag aan de orde of verweerster de klacht van verzoekster over seksuele intimidatie en het niet opnieuw aangaan van een overeenkomst van opdracht zorgvuldig heeft behandeld. Ten slotte zal het College ambtshalve beoordelen of sprake is van victimisatie.

**Seksuele intimidatie of discriminatoire bejegening op grond van geslacht?**

3.9. Het College stelt vast dat verzoekster klaagt over het gedrag van de hoofdredacteur. Verzoekster verrichtte haar werkzaamheden onder gezag van de hoofdredacteur, die dat gezag uitoefende namens verweerster. Gelet op hetgeen in 3.7 is overwogen, kan het gedrag van de hoofdredacteur dan ook rechtstreeks aan verweerster worden toegerekend.

3.10. Verzoekster stelt dat de hoofdredacteur het aangaan van een nieuwe overeenkomst van opdracht afhankelijk heeft gemaakt van de vraag of zij een relatie met hem wilde. Omdat verzoekster dat niet wilde, is volgens haar het contract niet verlengd. Ter onderbouwing hiervan verwijst zij naar de WhatsApp-berichten van de hoofdredacteur van 2 juli 2012, zoals weergegeven in 2.5. Volgens verzoekster blijkt hieruit dat de hoofdredacteur verzoekster geen werk en geen opdrachten meer zou geven en dat hij het zakelijke contact met verzoekster wilde beëindigen als verzoekster geen relatie met hem zou beginnen. Verzoekster voert aan dat zij herhaaldelijk heeft aangegeven geen relatie met de hoofdredacteur te willen. Vervolgens is verweerster geen nieuwe overeenkomst van opdracht met haar aangegaan.

3.11. Naar de mening van verzoekster is evident sprake van seksuele intimidatie, nu de hoofdredacteur haar seksueel heeft geïntimideerd en een verlenging van het contract afhankelijk heeft gemaakt van de vraag of zij een relatie met hem wilde beginnen. Daarmee heeft hij de waardigheid van verzoekster aangetast en voor haar een bedreigende, vernederende en kwetsende situatie gecreëerd, aldus verzoekster. Dat sprake is van seksuele connotatie blijkt volgens verzoekster uit de vele berichten die de hoofdredacteur naar verzoekster heeft gestuurd, waarin hij heeft aangegeven dat hij van haar houdt en met haar wil trouwen, dat hij haar “verschrikkelijk graag langdurig wil zoenen” en dat hij zich afgewezen en gebruikt voelt.

3.12. Volgens verweerster is geen sprake geweest van gedrag met een seksuele connotatie en is het gedrag bovendien niet intimiderend geweest. Uit de overgelegde e-mails en WhatsApp-berichten maakt verweerster op dat tussen verzoekster en de hoofdredacteur affectieve gevoelens (hebben) bestaan, die hebben geleid tot een onprofessionele relatie. De weigering van verzoekster om een relatie aan te gaan met de hoofdredacteur kan echter nooit de reden zijn geweest voor het niet afsluiten van een nieuwe overeenkomst van opdracht, aldus verweerster. Niet de hoofdredacteur, maar de directeur neemt namelijk de beslissing over het al dan niet afsluiten van overeenkomsten en de directeur was ten tijde van de beslissing over de offertes met betrekking tot jaargang 2013 van het tijdschrift niet op de hoogte van de problemen tussen verzoekster en de hoofdredacteur. Sinds de komst van de huidige directeur van verweerster op 1 oktober 2011 zijn er een aantal zakelijke veranderingen doorgevoerd om verweerster weer financieel gezond te krijgen. Eén van die maatregelen is dat bij het afsluiten van nieuwe contracten minstens twee offertes worden gevraagd. De beslissing om de opdracht niet aan verzoekster te geven, maar aan een ander bedrijf, was gebaseerd op de prijs-kwaliteitverhouding, aldus verweerster. De offerte van verzoekster was €6.000,= duurder dan de offerte van het andere bedrijf, waarmee verweerster bovendien goede ervaringen had.

**Seksuele intimidatie?**

3.13. Het College zal beoordelen of verzoekster feiten heeft aangevoerd die kunnen doen vermoeden dat verweerster onderscheid op grond van geslacht, in de vorm van seksuele intimidatie, jegens haar heeft gemaakt. Indien zij daarin slaagt, is het aan verweerster te bewijzen dat niet in strijd met artikel 7:646 BW is gehandeld.

3.14. Onder seksuele intimidatie wordt volgens artikel 7:646, achtste lid, BW verstaan: enige vorm van verbaal, non-verbaal of fysiek gedrag met een seksuele connotatie, dat als doel of gevolg heeft dat de waardigheid van de persoon wordt aangetast, in het bijzonder wanneer een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende situatie wordt gecreëerd (vergelijk: College voor de Rechten van de Mens 15 april 2013, 2013-46, overweging 3.3).

3.15. Het College overweegt dat het begrip “seksuele connotatie” in de wetgeving niet nader is gedefinieerd. Uit de wetgeschiedenis blijkt dat het de bedoeling van de wetgever was om de vraag wat geldt als seksueel intimiderend gedrag zo veel mogelijk te objectiveren. Het is volgens de wetgever niet de bedoeling om “in rechte te strijden over de innerlijke belevingswereld van de betrokkenen”, dat wil zeggen de pleger en het slachtoffer (Handelingen II, 2005-2006, 30 237, nr. 6, p. 8). Zoals de Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld, moet het gaan om “gedrag dat een normaal weldenkend mens heeft kunnen beleven als seksueel van aard” (CRvB 15 mei 2003, r.ov. 3.2, LJN: AF9717).

3.16. De eerste vraag die voorligt is of verzoekster feiten heeft aangevoerd die kunnen doen vermoeden dat in dit geval sprake is van gedrag met een seksuele connotatie. Daarbij zal het College beoordelen of het gedrag van de hoofdredacteur in de gegeven context naar objectieve maatstaven kan worden

vermoed te gelden als seksueel van aard. Het staat vast dat tussen verzoekster een intensieve berichtenwisseling is geweest, waarbij op bepaalde dagen meer dan honderd berichtjes over en weer werden gestuurd. Uit de inhoud van de berichtenwisseling kan worden afgeleid dat de hoofdredacteur en verzoekster ook op privégebied intensief bij elkaar betrokken waren. Verder blijkt daaruit dat de hoofdredacteur verliefd was op verzoekster en telkens aangaf een relatie met haar te willen, terwijl verzoekster steeds aangaf alleen een vriendschappelijke band te willen. De hoofdredacteur heeft meerdere keren aangegeven dat hij van verzoekster houdt, dat hij haar fysiek aantrekkelijk vindt en dat hij met haar wil trouwen, bijvoorbeeld op 1 juli 2012 om 00.05 en om 22.40 uur (hiervoor 2.3). Op 1 juli 2012 om 13.35 uur schrijft de hoofdredacteur: "Gewoon mijn armen om je heen. Dat blijft." Op 2 juli 2012 (22.02 uur) schrijft hij: "Als ik je nu verschrikkelijk graag langdurig wil zoenen. Wat zeg je dan?". Naar het oordeel van het College kunnen voornoemde feiten doen vermoeden dat sprake is van gedrag met een seksuele connotatie. De volgende vraag is of de feiten daarnaast kunnen doen vermoeden dat het gedrag als doel of gevolg heeft gehad dat de waardigheid van verzoekster is aangetast. Eerst dan kunnen de feiten doen vermoeden dat sprake is van seksuele intimidatie.

3.17. Ter beoordeling van de vraag of verzoekster feiten heeft aangevoerd die kunnen doen vermoeden dat het betreffende gedrag als doel of gevolg heeft gehad dat haar waardigheid is aangetast, overweegt het College als volgt. In de parlementaire geschiedenis is niet nader aangegeven wat onder het begrip "aantasten van de waardigheid van de persoon" moet worden verstaan. De wetgever heeft geprobeerd een scheidslijn aan te brengen tussen wel en niet acceptabel gedrag en heeft daarbij aangesloten bij de definitie zoals geformuleerd in de zogenoemde Herschikkingsrichtlijn (Richtlijn 2006/54/EG van het Europees parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep, PbEU 2006, L 204/23). De beoordeling van de vraag of sprake is van gedrag dat de waardigheid van de persoon aantast, is mede afhankelijk van de context waarbinnen het gedrag heeft plaatsgevonden (vergelijk: Hoge Raad 10 juli 2009, NJ 2010, 128, m.nt. H.J. Snijders en zie: R. **Holtmaat**, Seksuele intimidatie, de juridische gids, 2009, p. 106-118).

3.18. Verzoekster verwijst naar de berichten van 2 juli 2012 (zie 2.4 en 2.5). Zij stelt dat deze berichten erop wijzen dat de hoofdredacteur verzoekster geen nieuwe opdrachten zal geven als zij geen relatie met hem aangaat, en dat hij daarmee haar waardigheid heeft aangetast, en bovendien een bedreigende, vernederende en kwetsende situatie heeft gecreëerd. Zij wijst onder meer op de volgende berichten. Op 2 juli 2012 (20.50 uur) schrijft de hoofdredacteur: "nooit meer", "werk", "opdrachten", "etc", "keihard". En op 2 juli 2012, 21.19 uur: "Verover mij als je dat wilt (eitje zou mijn dochter zeggen) en zo niet. Ook goed. Houdt alles op. Het is aan jou. Ik ga onvoorwaardelijk voor jou. Ga jij voor mij?"

3.19. Uit de toonzetting, de intensiteit en de tijdstippen van beantwoording van de berichten, concludeert het College dat verzoekster en de hoofdredacteur op voet van gelijkwaardigheid privécontacten onderhielden en dat zij niet een zuiver professionele relatie hadden. Van beide kanten worden zakelijke en privé-aspecten door elkaar besproken. Zo brengt verzoekster in een conversatie over het niet aangaan van een relatie en gevoelens van vriendschap ter sprake dat de hoofdredacteur haar op zakelijk gebied zou kunnen helpen. Zij schrijft op 1 juli om 23.24 uur: "En je kunt me prima helpen met wat pr. Meer klussen brengt ook relief. En ga dan gvd niet zeggen dat je 'alleen daarvoor goed genoeg' bent." Op 2 juli 2012 om 02.17 uur vraagt verzoekster aan de hoofdredacteur: "Wil je me ook een extra klus geven zodat ik de test kan betalen?", waarna de hoofdredacteur daaraan gehoor geeft. De hoofdredacteur schrijft op 2 juli om 10.22 uur: "(...). En je mag me best zakelijke dingen vragen. Maar niet tijdens zo'n discussie waar ik heel emotioneel inzit. Dan voel ik me gebruikt." Na deze berichten waarin de hoofdredacteur aangeeft dat hij zich gebruikt voelt, schrijft hij hetgeen waarnaar verzoekster hiervoor verwijst. Voorts schrijft verzoekster op 2 augustus 2012 om 00.55 uur: "Ja maar ik wil geen relatie. Dus als contract stopt, zit ik flink in de shit. Tenzij ik een relatie met jou begin. Maar dat wil ik niet." De hoofdredacteur reageert hier als volgt op (00.55-01.03 uur): "Nee. Dat heeft niets met elkaar te maken." "Dat zou ik niet willen. Dan zou je me gebruiken."

3.20. Gelet op deze context is het College van oordeel dat verzoekster geen feiten heeft aangevoerd die kunnen doen vermoeden dat het gedrag van de hoofdredacteur tot doel of gevolg heeft gehad dat haar waardigheid werd aangetast. Evenmin is sprake van andere feiten die dat kunnen doen vermoeden. Gelet hierop is geen sprake van feiten die kunnen doen vermoeden dat verzoekster seksueel is geïntimideerd.

***Discriminatoire bejegening?***

3.21. Vervolgens zal het College beoordelen of verzoekster feiten heeft aangevoerd die kunnen doen vermoeden dat sprake is van discriminatoire bejegening op grond van geslacht (zie 3.6).

3.22. Nu verzoekster stelt dat zij discriminatoir is bejegend op grond van haar geslacht en dit door verweerster wordt betwist, moet zij feiten naar voren brengen die kunnen doen vermoeden dat zij discriminatoir is bejegend vanwege het feit dat zij een vrouw is. Zoals hiervoor is overwogen (3.10) heeft verzoekster aangevoerd dat de hoofdredacteur heeft gezegd dat hij van haar houdt en met haar wil trouwen, dat hij een relatie met haar wil en haar graag wil zoenen. Verzoekster heeft herhaaldelijk aangegeven geen relatie met hem te willen aangaan. Dat verzoekster een vrouw is en de hoofdredacteur een man en dat, zoals hiervoor onder 3.16 overwogen, sprake was van een vermoeden van gedrag met een seksuele connotatie, brengt naar het oordeel van het College in dit geval echter nog niet mee dat er een vermoeden is dat verzoekster discriminatoir is bejegend op grond van haar geslacht. Verzoekster heeft geen andere feiten naar voren gebracht waaruit een vermoeden kan worden afgeleid dat er een verband is met de grond geslacht of een andere door de gelijkebehandelingswetgeving beschermde grond. Op grond hiervan oordeelt het College dat verzoekster geen feiten naar voren heeft gebracht die kunnen doen vermoeden dat zij discriminatoir is bejegend op grond van haar geslacht.

***Onderscheid op grond van geslacht bij het niet opnieuw aangaan van een overeenkomst van opdracht?***

3.23. Zoals hiervoor in 3.2 is overwogen mag een werkgever geen onderscheid maken op grond van geslacht bij het aangaan van een overeenkomst van opdracht met een persoon die hij onder zijn gezag arbeid laat verrichten. Ook hierbij geldt dat verzoekster feiten moet aanvoeren die kunnen doen vermoeden dat het feit dat zij een vrouw is een rol heeft gespeeld bij het niet (opnieuw) aangaan van de overeenkomst van opdracht. Gelet op hetgeen hiervoor in 3.22 is overwogen, oordeelt het College dat, wat er verder ook zij van een verband tussen het niet willen van een relatie en het niet krijgen van een nieuwe overeenkomst van opdracht, de grond geslacht niet in geding is. Het College concludeert dan ook dat verzoekster geen feiten naar voren heeft gebracht die kunnen doen vermoeden dat haar geslacht een rol heeft gespeeld bij het niet opnieuw aangaan van een overeenkomst van opdracht.

***Is sprake van een zorgvuldige klachtbehandeling?***

3.24. Zoals in 3.7 is overwogen houdt de zorg voor een discriminatievrije werkomgeving ook in dat eventuele klachten over discriminatie op de werkvloer zorgvuldig worden behandeld. Een zorgvuldige klachtenbehandeling vereist in beginsel een deugdelijk en objectief onderzoek, met onder meer hoor en wederhoor. De werkgever of opdrachtgever moet, indien nodig, passende maatregelen treffen en de uitkomst van het onderzoek terugkoppelen naar de klager. Van belang is immers dat voor de klager helder is wat er naar aanleiding van de klacht is ondernomen. Indien een werkgever of opdrachtgever niet aan deze zorgplicht, de plicht om zorg te dragen voor een discriminatievrije werkomgeving, voldoet, is sprake van onderscheid bij de arbeidsomstandigheden.

3.25. Verzoekster is van mening dat verweerster haar klacht over het gedrag van de hoofdredacteur onzorgvuldig heeft behandeld. Volgens verzoekster was er geen sprake van hoor en wederhoor, heeft geen verslaglegging plaatsgevonden van de gesprekken, is verzoekster niet in de gelegenheid gesteld op de reactie van de hoofdredacteur te reageren en is sprake van vooringenomenheid. Ter onderbouwing van haar stellingen wijst verzoekster erop dat er geen vertrouwenspersoon en klachtenregeling of klachtenbeleid is binnen de organisatie van verweerster. Verzoekster had dus, behalve de directeur, geen aanspreekpunt in de organisatie. Bij ontstentenis van een klachtenregeling of -beleid had de directeur geen richtlijn voor het behandelen van de klacht van verzoekster. Verder stelt verzoekster dat verweerster niet discreet is omgegaan met haar klacht. Zij kreeg op 3 oktober 2012 namelijk een bericht van de hoofdredacteur waaruit bleek dat hij wist dat zij een gesprek zou hebben met de directeur. Daarnaast is verzoekster van mening dat de directeur haar klacht in het eerste gesprek van 10 oktober 2012, maar ook daarna, niet serieus heeft genomen. Daartoe stelt zij dat de directeur pas op 31 oktober 2012 heeft verzocht om het berichtenverkeer tussen verzoekster en de hoofdredacteur, dat verzoekster al in het eerste gesprek aan de orde had gesteld. Daarnaast heeft de directeur volgens verzoekster geen verantwoordelijkheid genomen voor het gedrag van de hoofdredacteur. Volgens de directeur is sprake van een affectieve relatie tussen verzoekster en de hoofdredacteur en hebben beiden initiatief genomen in deze relatie. De directeur heeft ook zowel de hoofdredacteur als verzoekster aangesproken op dit (onprofessionele) gedrag. Volgens verzoekster is echter helemaal geen sprake van een relatie en blijkt dit ook niet uit de bewijsstukken. De directeur had redelijkerwijs dus niet tot dit oordeel kunnen komen. Ten slotte voert verzoekster aan dat de directeur aan haar alleen heeft meegedeeld dat hij een disciplinaire maatregel heeft genomen ten aanzien van de hoofdredacteur, maar niet wat de aard van deze maatregel is. Verzoekster kan dus niet vaststellen of inderdaad een disciplinaire maatregel is opgelegd.

3.26. Verweerster is van mening dat zij de klacht van verzoekster over discriminatie zorgvuldig heeft behandeld en adequate maatregelen heeft genomen. De directeur van verweerster heeft twee keer een gesprek met verzoekster gevoerd. Na het eerste gesprek heeft de directeur meteen een gesprek gevoerd met de hoofdredacteur en hem aangesproken op zijn gedrag. In de brief van 6 november 2012 (zie 2.6) heeft de directeur genuanceerd uiteengezet hoe hij tegen de klacht van verzoekster aankeek. Hij heeft daarin aangegeven dat hij zowel het gedrag van de hoofdredacteur als dat van verzoekster onprofessioneel vindt en dat hij de hoofdredacteur daarvoor een disciplinaire maatregel zou opleggen. Hij heeft dit gedaan op basis van hoor en wederhoor. Ten slotte heeft verweerster bij brief van 15 november 2012 de hoofdredacteur een officiële waarschuwing gegeven, welke wordt opgenomen in het personeelsdossier.

3.27. Het College overweegt dat verweerster de klacht van verzoekster adequaat heeft opgepakt. Zij heeft snel gesprekken gevoerd en daarbij hoor en wederhoor toegepast. Daarnaast heeft verweerster een maatregel getroffen om ongewenst gedrag in de toekomst te voorkomen. Zij heeft de hoofdredacteur een disciplinaire maatregel in de vorm van een officiële waarschuwing opgelegd. Verweerster heeft haar beslissing om de hoofdredacteur een waarschuwing te geven meegedeeld aan verzoekster. Dat verzoekster geen kopie van de officiële waarschuwing aan de hoofdredacteur heeft ontvangen, is om redenen van privacybescherming niet onbegrijpelijk en betekent niet dat verweerster de klacht van verzoekster onzorgvuldig heeft behandeld. Ook het feit dat verweerster niet beschikt over een klachtenregeling of een vertrouwenspersoon maakt de behandeling van de klacht door verweerster niet onzorgvuldig. Een klachtenregeling en een vertrouwenspersoon kunnen behulpzaam zijn bij een zorgvuldige klachtbehandeling, maar zij zijn daarvoor geen noodzakelijke voorwaarde.

**Victimisatie?**

3.28. Hoewel verzoekster hier niet expliciet een beroep op heeft gedaan, zal het College ambtshalve onderzoeken of sprake is van victimisatie nu verweerster geen nieuwe overeenkomst van opdracht met verzoekster is aangegaan.

3.29. Op grond artikel 7:646, negende lid, BW mag de werkgever de werknemer niet benadelen vanwege de omstandigheid dat de werknemer (seksuele) intimidatie afwijst of lijdzaam ondergaat.

3.30. Nu in dit geval is gesteld noch gebleken dat sprake is van intimidatie, en wel gesteld doch niet gebleken is dat sprake is van seksuele intimidatie, concludeert het College dat geen sprake kan zijn van victimisatie als bedoeld in artikel 7:646, negende lid, BW.

**4. Oordeel**

Het College voor de Rechten van de Mens spreekt als zijn oordeel uit:

- dat niet is gebleken dat verweerster jegens verzoekster onderscheid heeft gemaakt op grond van geslacht in de vorm van seksuele intimidatie of discriminatoire bejegening, door geen nieuwe overeenkomst van opdracht met haar aan te gaan of door de wijze waarop de klacht van verzoekster is behandeld;
- dat verweerster niet in strijd heeft gehandeld met het victimisatieverbod van artikel 7:646, negende lid, BW.

**» Noot**

1. In dit Oordeel behandelt het College maar liefst vijf rechtsvragen (zie overweging 3.8) en beslist ten aanzien van elk daarvan in het voordeel van verweerster. In deze annotatie zal ik alleen aandacht besteden aan de eerste en laatste vraag, te weten of er sprake was van seksuele intimidatie of van victimisatie van verzoekster. Ik doe dat in het licht van eerder opgeworpen twijfels met betrekking tot de in 2006/2007 opgenomen bepalingen ten aanzien van seksuele intimidatie in de Nederlandse gelijkebehandelingswetgeving. (Zie R. **Holtmaat**, *Seksuele intimidatie: De Juridische Gids*. Ars Aequi, Nijmegen 2009 en idem, ‘Het verbod op seksuele intimidatie in de WGB: een koekoeksei in het nest van de gelijkebehandelingswetgeving?’ In: J.H. Gerards (red): *Gelijke behandeling: Oordelen en Commentaren 2007*; Wolf Legal Publishers, Nijmegen 2008, pp 261-278). Voor een bespreking van enkele andere problematische aspecten van dit Oordeel verwijs ik graag naar mijn noot in het *NTM-NJCM-bulletin*; te verschijnen begin 2014.
2. Tot 2006 bestond er op dit terrein in Nederland uitsluitend een wettelijke bepaling in de Arbowet waarin seksuele intimidatie werd gedefinieerd als: “ongewenste seksuele toenadering, verzoeken om seksuele gunsten of ander verbaal, non-verbaal of fysiek gedrag waarbij tevens sprake is van een van de volgende punten:  
  
1e onderwerping aan dergelijk gedrag wordt hetzij expliciet hetzij impliciet gehanteerd als voorwaarde voor de tewerkstelling van een persoon;  
  
2e onderwerping aan of afwijzing van dergelijk gedrag door een persoon, wordt gebruikt als basis voor beslissingen die het werk van deze persoon raken;  
  
3e dergelijk gedrag heeft het doel de werkprestaties van een persoon aan te tasten en/of een intimiderende, vijandige of onaangename werkomgeving te creëren, dan wel heeft tot gevolg dat de werkprestaties van een persoon worden aangetast en/of een intimiderende, vijandige of onaangename werkomgeving wordt gecreëerd.” In deze definitie worden twee verschillende vormen van seksuele intimidatie beschreven: **de voor-wat-hoort-wat**

**situatie en het ontstaan van een bedreigende of ondermijnende (werk)situatie.** De eerste vorm wordt ook wel ook wel **'quid pro quo'** genoemd. Dat wil zeggen dat de pleger in ruil voor bijvoorbeeld een promotie of salarisverhoging eist dat het slachtoffer bepaalde gedragingen of avances tolereert.

3. Het bestrijden van seksuele intimidatie werd met deze bepaling in de Arbowet geplaatst in het kader van de veiligheid op het werk. In de Europese Unie (EU) voltrok zich daarna een ontwikkeling waarbij seksuele intimidatie juist werd gezien als een onderwerp dat thuis zou horen in het gelijkebehandelingsrecht. Dit leidde tot opname van een verbod van seksuele intimidatie in verschillende EU gelijkebehandelingsrichtlijnen. De Nederlandse regering besloot deze lijn te volgen en nam in 2006/2007 een verbod van seksuele intimidatie op in de gelijkebehandelingswetgeving. Daarin is seksuele intimidatie gedefinieerd als: "enige vorm van verbaal, non-verbaal of fysiek gedrag met een seksuele connotatie dat als doel of gevolg heeft dat de waardigheid van de persoon wordt aangetast, in het bijzonder wanneer een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende situatie wordt gecreëerd." Daarnaast is een afzonderlijke bepaling opgenomen, stellende dat het feit dat een persoon intimidatie of seksuele intimidatie afwijst of lijdzaam ondergaat niet ten grondslag mag liggen aan een beslissing die die persoon betreft. Dit aspect (dat wel wat lijkt op de 'voor-wat-hoort-wat' vorm uit de Arbowet) is echter niet langer een onderdeel van de definitie van seksuele intimidatie, maar heeft het karakter van een victimisatieverbod, aldus ook de Memorie van Toelichting (**Kamerstukken II** 2006/07, 30 967, nr. 3, p. 9). In 2007 is de definitie van seksuele intimidatie uit de Arbowet verwijderd.

4. Om te beginnen de wijze waarop het College heeft beoordeeld of er sprake was van seksuele intimidatie. Hoewel er sprake was van gedragingen met een seksuele connotatie, komt het College tot de conclusie dat zich geen situatie voordeed die de waardigheid van verzoekster heeft aangetast. (Overweging 3.20.) Dit is voornamelijk gebaseerd op de vaststelling dat verzoekster zelf heeft meegedaan aan het door elkaar laten lopen van de werk- en privécontacten. Het College onderkent niet dat er in deze casus sprake zou kunnen zijn van een 'voor-wat-hoort-wat' situatie. Toetsing of deze vorm van seksuele intimidatie zich heeft voorgedaan, is inderdaad lastiger geworden nu de wetgever dit heeft verstopt in een victimisatiebepaling. Het College had het gedrag van de hoofdredacteur echter wel degelijk kunnen vangen onder het element 'wanneer een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende situatie wordt gecreëerd' in de definitie. Wie de correspondentie tussen partijen, zoals weergegeven in het Oordeel, erop na leest, ziet dat klaagster bij voortdurend aangaf geen seksuele of liefdesrelatie te willen met de hoofdredacteur, maar dat ze anderzijds wel van hem afhankelijk was voor het krijgen van (hernieuwde) opdrachten. Dit is op zijn minst vernederend. En het is ook bedreigend. Het enige punt in het Oordeel waarin het College er blijk van geeft dit aspect van de zaak te hebben opgemerkt, is in overweging. 3.23: "Gelet op hetgeen hiervoor in 3.22 is overwogen, oordeelt het College dat, wat er verder ook zij van een verband tussen het niet willen van een relatie en het niet krijgen van een nieuwe overeenkomst van opdracht, de grond geslacht niet in geding is." Het is een grote misser dat het College aanneemt dat er tussen partijen een situatie van gelijkwaardigheid bestond en dat beiden evenzeer verantwoordelijk zijn voor de ontstane situatie. Daarmee laat het College zien dat het geen oog heeft voor de ongelijke machtsverhoudingen die hier in het spel waren.

5. Het opnemen van het specifieke victimisatieverbod in geval van seksuele intimidatie blijkt helaas inderdaad geen bescherming te bieden voor 'voor-wat-hoort-wat' vormen van seksuele intimidatie. De redenering van het College op dit punt (in overweging 3.30) is apert onjuist. Het College stelt dat, omdat er geen sprake was seksuele intimidatie, noch van discriminatoire bejegening of discriminatoire niet-verlenging van de opdracht, de verzoekster ook geen slachtoffer van victimisatie kan zijn. Het toont hiermee aan geen begrip te hebben van doel en reikwijdte van de algemene bescherming tegen victimisatie in de gelijkebehandelingswetgeving, en zeker van deze specifieke victimisatiebepaling. Victimisatie vindt plaats als iemand te maken krijgt met een minder gunstige behandeling als gevolg van protest tegen een bepaalde behandeling, of nu wel of niet op een later tijdstip wordt vastgesteld dat die behandeling inderdaad discriminatoir was. In dit geval was het wel degelijk victimisatie dat verzoekster voortdurend werd bedreigd met het verlies van werk als ze aangaf niet te willen ingaan op de wens van de hoofdredacteur om een liefdesrelatie aan te gaan.

6. Mijn conclusie is dat het College helaas mijn bange vermoeden dat we met de opname van seksuele intimidatie in het gelijkebehandelingsrecht van de wal in de sloot terecht zijn gekomen, heeft waargemaakt. Het College geeft er geen blijk van dat het heeft begrepen dat het bij seksuele intimidatie gaat om situaties van afhankelijkheid en ondergeschiktheid, en dat met name de 'voor-wat-hoort-wat' vorm daarvan bijzonder venijnig is en de gelijke kansen van met name vrouwen op werk en op onbedreigde werkomstandigheden ernstig kan aantasten. Kortom: een zeer betreurenswaardig Oordeel.

prof. mr. H.M.T. **Holtmaat**,